

MICHAEL SERUP

Generationsskifte --- Omstrukturering

ADVOKAT
JERRY OSBAK
NØRREGADE 30 - 1165 KBH. K
TLF. 33 14 42 00 - GIRO 9 26 76 70

FORLAGET THOMSON

★
GadJura

Michael Serup
Generationsskifte – omstrukturering
2. udgave/1. oplag
© Forlaget Thomson A/S, København 2004

ISBN 87-619-0770-7

Omslag: Axel Surland, Snostrup
Sats og tryk: Narayana Press, Odder

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse af denne bog eller dele af den er ikke tilladt ifølge gældende dansk lov om ophavsret. Alle rettigheder forbeholdes

Forord til 1. udgaven

Jeg har altid haft en stor ydmyghed og respekt overfor forfatterskabet. Stor var min tvivl derfor også, da jeg blev opfordret til at skrive en bog om generationsskifte. Men opfordringer er jo til for at blive mødt, og det foreliggende er således mit svar.

I de 10 år, jeg efterhånden har beskæftiget mig med generationsskifte og omstrukturering, har emnet altid forekommet aktuelt, og det er det utvivlsomt også fortsat. Når man lever i nutiden, vil man formentlig altid være tilbøjelig til at sige "mere end nogensinde".

Jeg har valgt at opfatte *generationsskifteret* som et selvstændigt retsområde; et retsområde, der dækker de retsregler og juridiske overvejelser, der kommer i betragtning i forbindelse med planlægning og gennemførelse af et generationsskifte. Det er tilsigtet at levere en almindelig juridisk fremstilling, der på den ene side ikke har til formål at fungere som populær håndbog for generationsskifteinteressenter, men som på den anden side heller ikke prætenderer at være videnskabelig.¹ Jeg skal særligt bemærke, at jeg ikke opfatter spørgsmålet om fondsstiftelse som en del af generationsskifteretten. Derfor er dette emne heller ikke gjort til genstand for behandling i bogen.

Det er naturligt og kan næppe overraske, at en beskrivelse af generationsskifteretten i meget høj grad vil være præget af skatte- og afgiftsmæssige forhold, men det er mit håb, at fremstillingen også vil formidle en nogenlunde afbalanceret forståelse for den helhed, som de skatte- og afgiftsmæssige spørgsmål skal ses og løses i ved overvejelserne om et generationsskifte. Fremstillingen behandler derfor også – udover enkelte mere kommercielle overvejelser – generationsskiftet i relation til aftaleret, arveret, familieret, selskabsret, arbejdsmarkedsret m.v.

Det er ligeledes en selvfølge, at en fremstilling, der inddrager brudstykker fra andre retsområder med den valgte særlige vinkel, aldrig vil kunne stå mål med speciallitteraturen på de enkelte retsområder uden samtidig at miste sit eget sigte. Jeg skal derfor understrege, at der ikke tale om en specialbog om skatteret, afgiftsret, arveret, kontraktsret etc. Følgelig må bogen læses med en forståelse for det mere begrænsede perspektiv, der er opstillet i forhold til de enkelte retsområder, jf. nedenfor. Som jeg har haft det, vil andre interesserede selvsagt også kunne drage stor fordel og glæde af at studere speciallitteraturen.

¹ Det samme kan vel siges om de øvrige fremstillinger, der findes på området, f.eks.: Finn Thomsen: *Generationsskifte*, Poul Olsen m.fl.: *Beskatning ved familieoverdragelser*, Børge Lind og Annette Viborg: *Generationsskifte i mindre og mellemstore virksomheder* samt Poul Olsen: *Arve- og gaveafgift & generationsskifte*.

Det var fra starten hensigten at lade spørgsmålet om *omstrukturering* indgå som en del af fremstillingen af de juridiske aspekter af generationsskiftet, men det stod hurtigt klart, at emnet "omstrukturering" måtte have sin selvstændige plads i bogen og derfor også i selve titlen.

Inddragelsen af emnet skyldes i første række et ønske om at illustrere, at mulighederne for skattefri omstrukturering har en central betydning for planlægning og tilrettelæggelse af et generationsskifte. Samtidig har de civil- og skatteretlige regelsæt, der regulerer disse muligheder, imidlertid et sådant omfang og en sådan kompleksitet, at jeg har fundet det såvel naturligt som nødvendigt med en selvstændig beskrivelse af udvalgte typer af skattefri omstrukturering. I den forbindelse har jeg henset til, at der, så vidt ses, ikke forefindes en fremstilling, der særligt behandler netop dette emne. Jeg har dog valgt ikke selvstændigt at omtale reglerne om skattefri fusion. Dettets skyldes blandt andet pladsmæssige hensyn. Det er naturligvis mit håb, at denne del af fremstillingen vil være læseværdig også udenfor en generationsskifteretlig sammenhæng.

Ud fra de beskrevne udgangspunkter har min *målsætning* med bogen været at give en samlet fremstilling af *emnet* generationsskifte og *emnet* omstrukturering (med den valgte afgrænsning) og de herfor relevante retsregler og praktiske overvejelser med en passende balance mellem bredde og dybde. Det har været tilsigtet indenfor denne emneafgrænsning at behandle de almindelige civilretlige og skatteretlige regler, som generationsskifte og omstrukturering nødvendigvis må tage udgangspunkt i og respektere. Beherskelse af de almindelige civilretlige og skatteretlige regler er en afgørende forudsætning for rådgivning vedrørende ændring af status quo i forbindelse med generationsskifte eller omstrukturering.

Fremstillingen er imidlertid samtidig præget af den grundopfattelse, at såvel de civilretlige som de skatteretlige regler nødvendigvis må udvælges, afgrænses og beskrives ud fra det særlige perspektiv, som følger af valget af generationsskifte henholdsvis omstrukturering som temaer. Dette er baggrunden for, at jeg har fundet det nødvendigt at give en særligt perspektiveret fremstilling af blandt andet de almindelige regler for realisationsbeskatning (kapitel 3) og almindelige overvejelser om valg af selskabsform (kapitel 7). Uden disse – og andre emner – ville bogen ikke indeholde den samlede fremstilling, som jeg har tilsigtet.

Jeg er opmærksom på, at læsere med et mere indgående kendskab til og overblik over skatteretten vil kunne finde den almindelige skatteretlige fremstilling overflødig, ligesom de mere kyndige udi i selskabsret, arveret og familieret etc. vil kunne finde bogens beskrivelse af disse emner mindre værdifuld. Det er imidlertid mit håb, at disse læsere trods alt vil kunne værdsætte, at fremstillingen er præget af det valgte perspektiv og derfor forhåbentlig koncentreret og overbliksgivende.

Jeg håber at have valgt en passende balance mellem bredde og dybde, således at bogen på grund af sin bredde vil opleves som et nogenlunde fyldestgørende

indlæg for de rådgivere m.v., der ikke har et mere indgående kendskab til alle de enkelte retsområder, og at den med sin dybde på visse områder vil have en eksistent berettigelse også i forhold til andre læsere. En mistanke om, at min disposition af fremstillingen også er præget af min egen interesse for de enkelte områder, vil neppe være ganske uberettiget, men jeg håber, at man vil finde, at der ikke herudover sket nogen forvanskning af perspektivet.

Den, som ikke hele tiden stræber efter at blive bedre, bliver aldrig god.² Derfor vil jeg også betragte dette første forsøg udi forfatterskabet som et skridt på vejen til at blive bedre. Og derfor vil jeg med taknemmelighed (og behørig irritation) modtage kritik og lytte til påpegning af de fejl og mangler, som fremstillingen givetvis indeholder.

I den forbindelse vil jeg bemærke, at jeg ved udarbejdelsen af manuskriptet har fundet en ellers for mig fast professionsregel; nemlig ikke at påtage mig arbejdsopgaver vedrørende talbehandling og beregning m.v. Som det vil fremgå, har jeg i bogen indarbejdet en række eksempler til illustration af de beskrevne regler for realisationsbeskatning, skattemæssig succession og forskellige former for omstrukturering. Eksemplerne er søgt opbygget således, at indlagte faktiske forudsætninger og konstaterede beregningsresultater genbruges i senere eksempler af hensyn til at sikre genkendelighed og med det sigte i et vist omfang at illustrere virkningsfordelle i alternative fremgangsmåder. Samtidig har jeg ønsket at gøre eksemplerne læsbare og forståelige hver for sig, således at det i det væsentlige vil være nødvendigt at sende læseren rundt andre steder i fremstillingen for at forstå formler m.v. Dette har ført til visse gentagelser af talmæssige opstillinger m.v. Da jeg af natur ikke er meget for at belaste andre med arbejdsbyrder vedrørende mine egne projekter, har jeg på egen hånd opstillet og gennemregnet samtlige eksempler i bogen. Dette er givetvis ikke sket uden fejl.

Manuskriptet er afleveret den 1. oktober 1998, og det har derfor ikke været muligt at tage hensyn til materiale fremkommet efter dette tidspunkt. Dette gælder blandt andet forhold til de justeringer, der ifølge Statsministerens redegørelse ved Folketingets åbning den 6. oktober 1998 kan forventes i bl.a. nogle af de i bogen omtalte regler for omstrukturering. Bogen var indleveret til trykning på tidspunktet, hvor åbningsredegørelsen blev fremsat. Allerede forud for åbningsredegørelsen var det imidlertid offentliggjort, at der kunne forventes en nedsættelse af selskabsoplysnings- og virksomhedsskatteprocenten fra 34% til 32%, hvilket jeg derfor har haft mulighed for at indarbejde i de forskellige taleksempler.

Alle, der har prøvet det, vil vide det; alle, der ikke har prøvet det, skal hermed indvies i, at det ikke er ganske let at arbejde med en udfordring af den foreliggende karakter samtidig med udfyldelse af rollen som advokat i og medindehaver af en advokatvirksomhed. Det kan kun lade sig gøre ved stor forståelse fra især fa-

Forord til 1. udgaven

milie og kolleger (og i visse tilfælde også klienter). Den forståelse har jeg mødt, og derfor takker jeg dybt.

Michael Serup
Frichsparken
Søren Frichsvej 42 A
8230 Åbyhøj-Århus

Forord til 2. udgaven

Inden bogens førsteudgave (1998) – nærmest allerede medens den var i trykken – er der sket en række væsentlige ændringer i særligt de skatteretlige regler for generationskifte og omstrukturering. Samtidig er der sket væsentlig udbygning af retspraksis som administrativ praksis. Da det er mit indtryk, at bogen har opfyldt et behov, har det været naturligt for mig at søge bogen ajourført efter de forløbne år.

Efter udgivelsen af 1. udgaven valgte jeg at udgive Fusionskatteloven med Kommentarer (Thomson 1999), som i august 2003 udkom i en væsentligt udvidet 2. udgave med et appendiks om skattefri aktieombytning. Der er i sagens natur en del overlap mellem denne seneste udgivelse og den nu foreliggende bog, der af hensyn til dens sigte gerne skal kunne stå alene, men jeg har søgt at foretage det mest muligt at henvise til den kommenterede fusionskattelov for uddybende, diskuterende Kommentarer af særlige problemstillinger og mere udførlige afgørelsesreferater. Dette snit kunne givetvis være foretaget på anden måde.

Jeg har i forbindelse med færdiggørelsen af denne udgave genlæst mit forord til 1. udgaven, og jeg synes fortsat, at dette forord giver en dækkende beskrivelse af det tankesæt, der har dannet grundlag for bogen, og den målgruppe, jeg primært har søgt på. Jeg vil gerne, at også denne 2. udgave bedømmes ud fra det oprindelige forord.

De fejl og mangler, der givetvis er også i denne udgave, bærer alene jeg ansvaret for. Enhver kommentar og/eller kritik vil jeg tage som udtryk for interesse. Tak for det.

Manuskriptet er indleveret 11. december 2003, og der er kun i begrænset omfang udarbejdet materiale efter dette tidspunkt.

Michael Serup
michael.serup@tvc.dk

Frichsparken
Søren Frichs Vej 42A
8230 Åbyhøj-Århus

Indholdsoversigt

Forord 5

Afsnit I Generationsskifte

Kapitel 1	Generationsskifte – planlægning og aftaleindgåelse	29
Kapitel 2	Det retlige grundlag for generationsskifte	59
Kapitel 3	Den almindelige generationsskiftebeskatning	86
Kapitel 4	Den særlige generationsskiftebeskatning	241
Kapitel 5	Pension og efterløn	382
Kapitel 6	Testamente og ægtepagt	449

Afsnit II Omstrukturering

Kapitel 7	Virksomhedsstruktur – og omstrukturering	497
Kapitel 8	Skattefri virksomhedsomdannelse	524
Kapitel 9	Skattefri aktieombytning	562
Kapitel 10	Skattefri tilførsel af aktiver	598
Kapitel 11	Skattefri spaltning	658
Kapitel 12	Tilladelse fra ToldSkat	691

Afsnit III Generationsskifte og omstrukturering

Kapitel 13	Generationsskifte af personlige virksomheder	717
Kapitel 14	Generationsskifte af virksomheder i selskabsform	743

Registre 799

Indholdsfortegnelse

Forord til 1. udgaven 5

Forord til 2. udgaven 9

Indholdsoversigt 10

Indholdsfortegnelse 11

Afsnit I Generationsskifte

Kapitel I	Generationsskifte – planlægning og aftaleindgåelse	29
I	Om generationsskifte-begrebet	29
I	Overvejelserne om og planlægningen af et generationsskifte	30
I I	Relevante hensyn ved generationsskifte	31
I I I	Hensynet til den ældre generation	32
I I II	Hensynet til den yngre generation	33
I I III	Hensynet til virksomheden	33
I I IV	Hensynet til den fremtidige indtjening	36
I I V	Hensynet til fremtidige værdistigninger	37
I I VI	Hensynet til den skatte- og afgiftsmæssige belastning ved generationsskiftet	38
I I VII	De indledende overvejelser	39
I I VIII	Generationsskifteaftalen	42
I I IX	Generationsskifteaftalens elementer	43
I I X	De enkelte aftaledokumenter	44
I I XI	Overdragelsesaftale	44
I I XI I	Overdragelsens genstand	45
I I XI II	Skæringstidspunkt	45
I I XI III	Løbende kontraktforhold	46
I I XI IV	Værdiansættelse	46
I I XI V	Ansvar for mangler	47
I I XI VI	Købesummens berigtigelse	48
I I XI VII	Konkurrenceklausul	49
I I XI VIII	Anmeldelse til ToldSkat	49
I I XI IX	Omkostninger	49

- 3.2.1.10. Betingelser og forbehold 50
- 3.2.1.11. Tvister 50
- 3.2.1.12. Sikringsakter 51
- 3.2.2. Gavebrev 54
- 3.2.3. Gældsaf tale 54
- 3.2.4. Samejeaftale 55
- 3.2.5. Afvikling/endelig gennemførelse af generationsskiftet 56
- 3.2.6. Aftaler med tilknytning til generationsskiftet 58

Kapitel 2 Det retlige grundlag for generationsskifte 59

- 1. Overdragelsesforudsætninger og -begrænsninger 59
 - 1.1. Aftaleretlige rådighedsindskrænkninger 59
 - 1.1.1. Eksstinktion af tredjemands rettigheder 61
 - 1.1.2. Tilbehørspant til fast ejendom – tinglysningslovens § 37 62
 - 1.1.3. Løbende kontraktforhold 65
 - 1.1.4. Lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse 66
 - 1.2. Ægteskabsretlige rådighedsbegrænsninger 67
 - 1.2.1. Uklarhed om den reelle ejendomsret 67
 - 1.2.2. Uforsvarlig formueforvaltning 68
 - 1.2.3. Krav om ægtefællesamtykke 68
 - 1.3. Arveretlige rådighedsbegrænsninger 71
 - 1.3.1. Dødsgaver og dødslejegaver 71
 - 1.3.1.1. Særligt om dødsgaver 71
 - 1.3.1.2. Særligt om dødslejegaver 72
 - 1.3.1.3. Gave eller gensidigt bebyrdende aftale? 73
 - 1.3.2. Overdragelse fra uskiftet bo 74
 - 1.3.3. Bindinger ifølge gensidigt testamente 76
- 2. Erhvervsforudsætninger og -begrænsninger 78
 - 2.1. Særligt om landbrug 79
 - 2.1.1. Enkeltpersoners erhvervelse af adkomst 79
 - 2.1.2. Erhvervelse af anpart i en landbrugsejendom 81
 - 2.1.3. Selskabers erhvervelse af adkomst 83

Kapitel 3 Den almindelige generationsskiftebeskatning 86

- 1. Generelt om indkomstopgørelse og skatteberegning 86
 - 1.1. Fysiske personer 86
 - 1.1.1. Særligt om virksomhedsskatteordningen 89
 - 1.2. Selskaber 90
 - 2. Det skatteretlige realisationsbegreb 90
 - 2.1. Afståelse ved ophør af ejendomsret 91
 - 2.2. Afståelse af begrænsede tinglige rettigheder 94

- 2. Det skatteretlige realisationstidspunkt 96
 - 2.1. Fremrykket skatteretlig realisation 97
 - 2.1.1. Udskudt skatteretlig realisation 100
 - 2.1.1.1. Uegentlig overdragelse 103
 - 2.1.2. Betingelser og forbehold 105
 - 2.1.2.1. Skatteforbehold 107
 - 2.1.2.2. Omgørelse 114
 - 2.1.3. Almindeligt om skattemyndighedernes korrektionsadgang 125
 - 2.1.3.1. De almindelige regler for opgørelse af anskaffelses- og afståelsessummer 132
 - 2.1.3.1.1. Opgørelse efter den almindelige hovedregel 132
 - 2.1.3.1.1.1. Anskaffelsessummen 132
 - 2.1.3.1.1.2. Afståelsesvederlaget 133
 - 2.1.3.1.1.3. Særligt om berigtigelse ved løbende ydelser 139
 - 2.1.3.1.1.3.1. Afgrænsning af en løbende ydelse 140
 - 2.1.3.1.1.3.2. Anvendelsesområdet for LL § 12 B 143
 - 2.1.3.1.1.3.2.1. Aftalens parter 143
 - 2.1.3.1.1.3.2.2. Aftalen skal være gensidigt bebyrdende 144
 - 2.1.3.1.1.3.2.3. Aftalens genstand 145
 - 2.1.3.1.1.3.3. Kapitalisering af den løbende ydelse 145
 - 2.1.3.1.1.4. Den skattemæssige behandling af de løbende ydelser (saldosystemet) 150
 - 2.1.3.1.1.4.1. Ydelsens ophør 151
 - 2.1.3.1.1.4.2. Overdragelse af kontrakter om løbende ydelser 152
 - 2.1.3.1.2. Henstandsordning for immaterielle aktiver 153
 - 2.1.3.1.3. Et eksempel på løbende ydelser og henstand 156
 - 2.1.3.2. Kontantværdiansættelse 157
 - 2.1.4. Realisationsbeskatningen 159
 - 2.1.4.1. Den almindelige realisationsbeskatning af de enkelte aktiver 159
 - 2.1.4.1.1. Fast ejendom 159
 - 2.1.4.1.1.1. Genvundne afskrivninger 160
 - 2.1.4.1.1.2. Kapitalgevinster 162
 - 2.1.4.1.1.2.1. Avanceopgørelsen 162
 - 2.1.4.1.1.3. Anskaffelsessummen 163
 - 2.1.4.1.1.4. Afståelsessummen 164
 - 2.1.4.1.1.4.1. Ejertidsnedslag 165
 - 2.1.4.1.1.4.2. Indeksring af anskaffelsessummen 165
 - 2.1.4.1.1.5. Bundfradrag for blandet benyttede ejendomme 166
 - 2.1.4.1.2. Udskudt avancebeskatning ved geninvestering 166
 - 2.1.4.2. Ejertidligheder 168
 - 2.1.4.2.1. Frigørelsesafgift 169

2.2.6.2.	Opgørelse og anmeldelse	291
2.2.6.3.	Manglende rettidig betaling	292
2.2.7.	Henstand med gaveafgift	293
2.2.8.	Klage over afgiftsberegning m.v.	293
2.2.9.	Genoptagelse	294
2.2.9.1.	Landsskatterettens afgørelser	294
2.2.9.2.	Andre afgørelser	295
2.3.	Særregler for beskatning af gavegiver	295
2.3.1.	Afskåret fradragret for løbende ydelser til børn	296
2.3.2.	Afskåret fradragret for renter af gavegæld	297
2.3.3.	Forældrebeskatning af børns gaveindtægter	298
2.4.	Særligt om (rentefrie) familielån	301
3.	Overdragelse med skattemæssig succession	305
3.1.	Den successionsberettigede personkreds	305
3.1.1.	Familiesuccession	305
3.1.2.	Medarbejdersuccession	306
3.2.	Successionsoverdragelse af personlig virksomhed	308
3.2.1.	Afgrænsning af det successionsretlige virksomhedsbegreb	308
3.2.1.1.	Det almindelige skatteretlige virksomhedsbegreb	309
3.2.1.2.	Virksomheden må afgrænses konkret	311
3.2.1.3.	Ideel andel af virksomhed	312
3.2.1.4.	Successionsadgangen i forhold til de enkelte aktiver	314
3.2.2.	Successionens skatteretlige virkninger	317
3.2.2.1.	Succession med hensyn til af- og nedskrivninger	318
3.2.2.2.	Succession med hensyn til avancebeskatning	320
3.2.3.	Den skatteretlige succession er specifik og begrænset	322
3.2.3.1.	Succession med hensyn til opsparret overskud	322
3.2.3.2.	Overdragerens investeringsfonds	326
3.2.3.3.	Erhververens almindelige fradragret	327
3.2.3.4.	Erhververens investeringsfonds- og etableringskontomidler	327
3.2.3.5.	Erhververens skattemæssige underskud	328
3.3.	Successionsoverdragelse af aktier og anparter	329
3.3.1.	Krav til selskabets virksomhed	330
3.3.1.1.	Selskabets indtægter	330
3.3.1.2.	Selskabets aktiver	332
3.3.2.	Krav til de overdragne aktier	333
3.3.2.1.	Hovedaktionæraktier	333
3.3.2.2.	Næringsaktier	336
3.3.2.3.	Andelsbeviser	337
3.3.2.4.	Konvertible obligationer	338
3.3.2.5.	Aktieretter og tegningsretter	338

3.3.3.	Successionens skatteretlige virkninger	338
3.3.4.	Løbgivende aktier	339
3.3.5.	Skattemæssigt underskud ved videresalg	339
3.3.6.	Fjertidsnedslag på hovedaktionæraktier	340
3.3.7.	Børsnoterede aktier	340
3.3.8.	Beskatning ved emigration	341
3.3.9.	Beregning af passivpost – nedslag i gavens værdi	341
3.4.	Beregningsgrundlaget	342
3.4.1.	Objektiverede beregningsprocenter	343
3.4.2.	Den ligningsmæssige behandling	347
3.4.3.	Beslutning om og selvangivelse af succession	348
3.4.4.	Omgørelse af beslutningen om succession	349
3.4.5.	Automatisk omgørelsesadgang efter successionsreglerne	350
3.4.6.	Bevillingsmæssig omgørelse efter KSL § 33 C	352
3.4.7.	Skatteforbehold	353
3.4.8.	Værdien af skattemæssig succession	353
3.4.9.	Grundlæggende overvejelser	354
3.4.10.	Rentabilitetsvurdering	356
3.4.11.	Skattemæssig (a)symmetri og uens afskrivningsperioder	357
3.4.12.	Parternes skatteprocenter	358
3.4.13.	Tilbageiskontering af de fremtidige afskrivninger	359
3.4.14.	Passivpostens betydning	360
3.4.15.	Gaveelement	361
3.5.	Likviditet	362
3.5.1.	Nogle eksempler	362
3.5.1.1.	Et eksempel på virksomhedsoverdragelse	362
3.5.1.1.1.	Overdragelse med almindelig realisationsbeskatning	364
3.5.1.1.2.	Realisationsbeskatningen hos overdrageren	364
3.5.1.1.3.	Forøgelsen af erhververens afskrivningsgrundlag	365
3.5.1.1.4.	Overdragelse med skattemæssig succession	367
3.5.1.1.5.	Et eksempel på aktieoverdragelse	370
3.5.2.	Den særlige kapitalafkastordning for aktier og anparter	374
3.5.2.1.	Betingelser for anvendelse af ordningen	375
3.5.2.2.	Beregning af kapitalafkastet	379
3.5.2.3.	Den skattemæssige virkning af ordningen	380
Kapitel 5	Pension og efterløn	382
5.1.	Skattebegünstigede pensionsordninger	382
5.1.1.	Nærmere om de enkelte ordninger	384
5.1.1.1.	Pensionsordning med løbende udbetalinger	384
5.1.1.2.	Ratepension	385

1.1.3.	Kapitalpension	386
1.2.	Den skattemæssige behandling af præmier og indskud	387
1.2.1.	Privattegnede ordninger	387
1.2.2.	Arbejdsgivertegnede ordninger	389
1.2.3.	Særregler for kapitalpension	391
1.2.4.	Emigrationsbeskatning af forhøjede pensionsbidrag	392
1.3.	Den skattemæssige behandling af udbetalinger	395
1.4.	Særligt om indsættelse af begunstigede	396
1.4.1.	Virkningen af begunstigelsesindsættelse	396
1.4.2.	Fremgangsmåden ved indsættelse af begunstigede	397
1.4.3.	Begunstigelsesklausuler	398
2.	Etablering af opsat pensionsordning	399
3.	Ophørspension for (tidligere) selvstændige erhvervsdrivende	402
3.1.	Den omfattede personkreds	403
3.2.	Kravet om selvstændig erhvervsvirksomhed	405
3.2.1.	Afgrænsning af erhvervsmæssig virksomhed	405
3.2.2.	Selvstændig i en periode på mindst 10 år	408
3.3.	Hel eller delvis afståelse af erhvervsvirksomhed	411
3.4.	Pensionsindskuddets størrelse	411
3.5.	Indbetaling af og fradrag for pensionsindskuddet	414
3.6.	De omfattede pensionsordninger	415
4.	Efterløn og delpension	416
4.1.	Efterløn	418
4.1.1.	Betingelser for erhvervelse af ret til efterløn	418
	Særligt om selvstændig erhvervsvirksomhed	420
4.1.2.	Efterlønbevis	422
4.1.3.	Betingelser for overgang til efterløn	423
4.1.3.1.	Det almindelige udgangspunkt	424
4.1.3.2.	Overdragelse af virksomhed	425
4.1.3.3.	Udtræden af virksomhed uden afhændelse	429
4.1.4.	Arbejde i efterlønperioden	431
4.1.4.1.	Medlemmer født 1. juli 1939 eller senere	431
4.1.4.2.	Medlemmer født før 1. juli 1939	435
4.1.5.	Efterlønsydelse	437
4.1.5.1.	Om opgørelsen af den hidtidige arbejdsfortjeneste	440
4.1.5.2.	Frdrag i efterlønsydelse	442
4.1.6.	Ansøgning og klage	444
4.2.	Delpension	445
4.2.1.	Nedsat arbejdstid	446
4.2.2.	Delpensionens størrelse	447
4.2.3.	Ansøgning m.v.	448

4.30.1.6.	Testamente og ægtepagt	449
	Retten til at råde over formue ved testamente	450
	Kort om oprettelse af testamente	450
	Eftetfællers retlige begrænsninger i testationskompetencen	452
	Arveretlige begrænsninger i testationskompetencen	453
	Eftetfællers og livsarvingers tvangsarveret	453
	Den kvantitative testationskompetence	454
	Den kvalitative testationskompetence	454
	Aftaler om udvidet testationskompetence	456
	Værdiansættelse af boets aktiver	458
	Eftetfællers og livsarvingers skiftefordele	458
	Eftetfællers ret til uskiftet bo	458
	Eftetfællers udtagelses- og udløsningsret	460
	Behovsbestemt udtagelsesret	460
	Udtagelse samt udløsning efter vurdering	461
	Arvingernes udtagelsesret	462
	Udvidelser af testationskompetencen	463
	Testamentarisk fortrinsret til livsarvinger	463
	Særregler om landbrugsejendomme	466
	Testamentariske og gavebestemte rådighedsbegrænsninger	467
	Bestemmelse om særeje	468
	Eftersættelse af særejebestemmelse	468
	Ændring af særejebestemmelse	468
	Bestemmelse om båndlæggelse	469
	Retsvirkningerne af båndlæggelse	469
	Etablering og ophør (tilsidesættelse) af båndlæggelse	471
	Bestemmelse om successionsrækkefølge	474
	Eftetfællernes formueordning	476
	De enkelte formuearter	476
	Fælleseje	477
	Særeje	477
	Skilsmisssæreje	477
	Kombinationssæreje	478
	Brøkdelsæreje	479
	Anpartssæreje	480
	Tidsbegrænset særeje	480
	Aftrapningssæreje	480
	Indtægter og surrogater	481
	Etablering og ophør af særeje	481
	Etablering af ægtefælleaftalt særeje	482
	Ændring og ophør af særeje	485

2.3.	Den praktiske anvendelse af ægtepagter og testamenter i generationsskifteøjemed	485
2.3.1.	Hensynet til arveladers testationskompetence	487
	Den maksimale testationskompetence	487
	Målrettet udvidelse af testationskompetencen	487
	Sikring af maksimal rådighed for arvelader	487
2.3.2.	Hensynet til den efterlevende ægtefælle	488
	Den maksimale begunstigelse	488
	Udskydelse af arvefaldet	489
	Begrænsning af ægtefællens skiftefordele	489
2.3.3.	Fællesbørn og/eller særbørn	490
	Fællesbørn	490
	Begrænsning af arv til fællesbarn	491
	Fællesbørn og særbørn	492
	Alene særbørn	493

Afsnit II Omstrukturering

Kapitel 7	Virksomhedsstruktur og omstrukturering	497
1.	Generelt om valg af virksomhedsstruktur	497
1.1.	Analyse af virksomhedens og deltagernes forhold	498
1.2.	Deltagernes hæftelse	498
1.3.	Graden af lovregulering og offentlig kontrol og indsiget	499
1.4.	Virksomhedens kapitalbehov	502
1.5.	Risikoafgrænsning	502
1.6.	Beskatning af det løbende driftsresultat	503
1.7.	Beskatning af de løbende hævninger	504
1.8.	Ændringer i virksomhedens ejerstruktur	504
2.	Etablering af koncern-struktur	505
2.1.	Selskabsretlige aspekter af koncern-strukturen	506
2.1.1.	Koncerndefinitionen	506
2.1.2.	Koncernvirkningerne	506
2.1.2.1.	Forsvarlig økonomisk forvaltning	506
2.1.2.2.	Koncernregnskab	507
2.1.2.3.	Aktionærlån m.v.	507
2.1.2.4.	Hæftelsesgennembrud	508
2.2.	Skatteretlige aspekter af koncern-strukturen	509
2.2.1.	Skattefrit datterselskabsudbytte	511
2.2.1.1.	Moderselskabets aktiebesiddelse	512
2.2.1.2.	Moderselskabets ejertid	514

	Indholdelse af udbytteskat	515
	Umbeskatning	516
	Letelse af mulighederne for omstrukturering	522
Kapitel 8	Skattefri virksomhedsomdannelse	524
	Betingelserne for skattefri virksomhedsomdannelse	525
	Krav til ejeren og selskabet	525
	Krav til virksomheden	526
	Der skal være tale om en personlig virksomhed	526
	Omdannelsen skal omfatte alle virksomhedens aktiver og passiver	531
	Krav til omdannelsesvederlaget	537
	Krav til den formelle gennemførelse af omdannelsen	539
	Krav til virksomheder med flere ejere	541
	Virkningen af manglende opfyldelse af betingelserne	543
	De skatteretlige virkninger af skattefri virksomhedsomdannelse	545
	Virkningerne for ejeren	546
	Virkningerne for selskabet	549
	Omdannelse fra virksomhedsskatteordningen	551
	Omdannelse og ophør med virksomhedsskatteordningen	552
	Omdannelse uden ophør med virksomhedsskatteordningen	552
	Indskud af privat gæld ved omdannelsen	554
	Den civilretlige (praktiske) gennemførelse af en virksomhedsomdannelse	555
	Abningsbalance	555
	Vurderingsberetning	556
	Selskabets omsætningsbeskyttelse	557
	Anneldelse	557
	Et eksempel på skattefri virksomhedsomdannelse	558
	Omdannelse med almindelig realisationsbeskatning	559
	Omdannelse med skattemæssig succession	560
Kapitel 9	Skattefri aktieombytning	562
	Betingelserne for skattefri ombytning af aktier	562
	Stemmeffertalsombytninger	563
	Betingelsen om "flertallet af stemmerne"	564
	Aktieerhvervelsens kvantitet	564
	Aktieerhvervelsens kvalitet	565
	Betingelsen om ombytningsvederlaget	570
	Ombytningsperiodens længde	571
	Ansøgning til ToldSkat	572
	Tilladelse fra ToldSkat	574

1.1.5.1.	Afslag på tilladelse	574
1.1.5.2.	Tilladelse med vilkår	575
1.1.5.2.1.	Tilladelse med anmeldelsesvilkår	576
1.1.5.2.2.	Tilladelse med forbud mod formueforrykkelse	586
1.2.	Helejerskabsombytninger	588
2.	De skatteretlige virkninger af skattefri aktieombytning	589
2.1.	Virkningerne for aktionærerne	589
2.2.	Virkningerne for det erhvervende selskab	590
2.3.	Periodisering af aktieombytningen	591
3.	Den civilretlige (praktiske) gennemførelse af aktieombytning	592
4.	Et eksempel på skattefri aktieombytning	593
4.1.	Ombytning med almindelig realisationsbeskatning	593
4.2.	Ombytning med skattemæssig succession	594
	Den kontante udligningssum	595
Kapitel 10	Skattefri tilførsel af aktiver	598
1.	Krav til de deltagende selskaber	598
2.	Betingelserne for skattefri tilførsel af aktiver	599
2.1.	Krav til det indskydende selskabs tilførsel	599
2.1.1.	Tilførslen skal omfatte en virksomhed	599
2.1.1.1.	Virksomheden skal tilhøre det indskydende selskab	600
2.1.1.2.	Virksomhedsbegrebets funktionsmæssige krav til aktiverne	602
2.1.1.3.	Virksomhedsbegrebets organisationsmæssige krav til passiverne	610
2.1.1.3.1.	Optagelse af nye passiver (balancetilpasning)	611
2.1.1.3.2.	Efterladelse af visse passiver	618
2.1.1.4.	Ændret sammensætning af virksomhedens aktiver og passiver	619
2.1.2.	Tilførsel af en virksomhedsgren	621
2.1.2.1.	Kravet om organisationsmæssig enhed	621
2.1.2.1.1.	Afgrænsning af virksomhedsgrenens aktiver og passiver	623
2.1.2.1.2.	Krav om organisationsmæssig udskillelse inden tilførslen?	625
2.1.2.2.	Kravet om "egne midler"	627
2.2.	Krav til det indskydende selskabs vederlag for tilførslen	631
2.2.1.	Aktievederlag ved tilførslen	631
2.2.2.	Kontantvederlag efter tilførslen	635
2.2.2.1.	Det retlige grundlag for bedømmelse af efterfølgende dispositioner	635
2.2.2.2.	Efterfølgende afvikling af vederlagsaktierne	637
2.2.2.3.	Særligt om indløsning af vederlagsaktierne	638
2.2.2.4.	Efterfølgende udlodning på vederlagsaktierne	640
3.	Tekniske betingelser for tilførslen	644
4.	Tilladelse fra ToldSkat	645
5.	De skatteretlige virkninger af skattefri tilførsel af aktiver	646

	Virkningerne for det indskydende selskab	646
	Virkningerne for det modtagende selskab	647
	Indløsning i overtagne aktiver	648
	Det modtagende selskabs egne aktiver og passiver	650
	Skattemæssige underskud	650
	Virkningerne for aktionærerne i de deltagende selskaber	652
	Den civilretlige (praktiske) gennemførelse af en tilførsel af aktiver	652
	Et eksempel på skattefri tilførsel af aktiver	653
	Tilførsel med almindelig realisationsbeskatning	654
	Tilførsel med skattemæssig succession	655
Kapitel 11	Skattefri spaltning	658
	Krav til de deltagende selskaber	659
	Betingelserne for skattefri spaltning	660
	Krav til det indskydende selskabs overførsel	660
	Gæmspaltning – den uegentlige spaltning	661
	Ophørsspaltning – den egentlige spaltning	662
	Krav til vederlæggelsen af aktionærerne i det indskydende selskab	665
	Krav til aktionærsammensætningen i det modtagende selskab	666
	Yderligere betingelser for spaltningen	667
	Tilladelse fra ToldSkat	667
	De skatteretlige virkninger af skattefri spaltning	669
	Virkningerne for det indskydende selskab	669
	Virkningerne for det modtagende selskab	670
	Virkningerne for aktionærerne i de deltagende selskaber	671
	Den civilretlige (praktiske) gennemførelse af en spaltning	672
	Forberedelse af spaltningen	673
	Spaltningsplan for de deltagende selskaber	673
	Spaltningsredegørelser i hvert af de deltagende selskaber	675
	Spaltningsregnskab	676
	Særligt om erklæringer	678
	Selskabernes kreditorer	678
	Offentliggørelse	679
	Selskabernes aktionærer	680
	Vedtægelse af spaltningen	681
	De civilretlige virkninger af spaltningen	681
	Et eksempel på skattefri spaltning	682
	Spaltning med almindelig realisationsbeskatning	683
	Spaltning med skattemæssig succession	684
	Kontant udligningssum	688

Kapitel 12 Tilladelse fra ToldSkat 691

1. Det retlige grundlag for kravet om tilladelse 691
- 1.1. Fusions-skattedirektivet og de danske nationale fortolkningsbidrag 691
- 1.2. Kommentarer til de foreliggende fortolkningsbidrag 694
2. Skatteundgåelsesklausulens anvendelse i praksis 697
- 2.1. Tilladelse må forventes 700
- 2.2. Afslag må forventes 704
- 2.3. Tilladelse med vilkår 709
- 2.4. Efterfølgende dispensation fra fastsatte vilkår 711

Afsnit III**Generationsskifte og omstrukturering****Kapitel 13 Generationsskifte af personlige virksomheder 717**

1. Generationsskifte ved etablering af interessentskab 718
- 1.1. Interessentskabets civilretlige virkninger 718
- 1.2. Interessentskabets skatteretlige virkninger 719
- 1.3. Analyse og gennemførelse af generationsskiftet 721
- 1.4. Nærmere om berigtigelsen af generationsskiftet 722
 - Egenfinansiering 722
 - Forøget kapitalkonto til overdrageren 723
 - Forlods overskudsandel til overdrageren 723
 - Begrænsning af selve generationsskiftet 724
- 1.5. Et eksempel på generationsskifte ved etablering af interessentskab 724
 - 1.5.1. Generationsskifte med almindelig realisationsbeskatning 727
 - 1.5.2. Generationsskifte med skattemæssig succession 729
2. Generationsskifte ved etablering af kommanditselskab 731
- 2.1. Kommanditselskabets civilretlige virkninger 732
- 2.2. Kommanditselskabets skatteretlige virkninger 733
- 2.3. Et eksempel på generationsskifte ved etablering af kommanditselskab 733
3. Forudgående skattefri virksomhedsomdannelse 738
- 3.1. Et eksempel på generationsskifte ved forudgående skattefri omdannelse 739
 - 3.1.1. Generationsskifte med almindelig realisationsbeskatning 740
 - 3.1.2. Generationsskifte med forudgående virksomhedsomdannelse 741

Kapitel 14 Generationsskifte af virksomheder i selskabsform 743

1. Overvejelser ved generationsskifte af virksomhed i selskabsform 743
- 1.1. Almindeligt salg af aktier 743
- 1.2. Hensynet til finansiering af generationsskiftet 744
- 1.3. Hensynet til aktieavancebeskatning af overdrageren 746

- Andre hensyn 746
- Holdby og fremtidig driftsrisiko 746
- Tidshorisont og tempo 747
- Flere ejere eller flere virksomheder 748
- Generationskifte ved indløsning af overdragerens aktier 748
- Lønsbetragtninger for indløsningsmodellen 749
- Driftsselskabets kapitalforhold 749
- Den skattemæssige behandling af indløsningsprovenuet 751
- Begrænsning af underskudsfræmførsel 752
- Den praktiske gennemførelse af indløsningsmodellen 752
- Et eksempel på generationskifte ved indløsning 754
- Generationskifte ved salg til holdingselskab 757
- Lønsbetragtninger for holdingselskabsmodellen 758
- Den praktiske gennemførelse af holdingselskabsmodellen 760
- Et eksempel på generationskifte ved salg til holdingselskab 762
- Generationskifte ved salg til søsterselskab 764
- Begrundelser for og imod salg til søsterselskab 764
- Den praktiske gennemførelse af søsterselskabsmodellen 766
- Et eksempel på generationsskifte ved salg til søsterselskab 767
- Generationskifte ved forudgående aktieombytning 770
- Indholdet af modellen 771
- Den praktiske gennemførelse af aktieombytningsmodellen 772
- Etablering af en holdingstruktur 773
- Udlodning fra driftsselskabet til holdingselskabet 773
- Endelig gennemførelse af generationsskiftet 774
- Et eksempel på generationsskifte ved forudgående aktieombytning 774
- Generationskifte ved skattefri tilførsel af aktiver 778
- Indholdet af modellen 778
- Den praktiske gennemførelse af tilførselsmodellen 780
- Omstruktureringen – overførsel af virksomheden til nyt driftsselskab 781
- Indledningen af generationsskiftet
 - erhververens delerhvervelse af nyt driftsselskab 782
- Afslutningen af generationsskiftet
 - afviklingen af holdingselskabets ejerandel 782
- Et eksempel på generationsskifte ved tilførsel af aktiver 785
- Generationskifte ved skattefri spaltning 788
- Generationskifte af virksomhed 789
- Et eksempel på generationsskifte af virksomhed 791
- Opsplitning af selskab med flere aktionærer 794
- Et eksempel på opsplitning af selskab med flere aktionærer 794
- Kapitaludlodning til aktieavancebeskatning 797

Indholdsfortegnelse

Anvendte forkortelser 799

Litteraturforkortelser 801

Litteraturfortegnelse 803

Oversigt over medtagne eksempler 807

Register over medtagne afgørelser 811

 Ugeskrift for Retsvæsen 811

 Tidsskrift for skatter og afgifter 812

 Skatteministeriets Nyhedsformidling 818

 Meddelelser fra Landsskatteretten 818

 Meddelelser fra Skattedepartementet 819

 Skattepolitisk Oversigt 819

 Revision og Regnskabsvæsen 819

 Folketingets Ombudsmands Årsberetning 819

Stikordsregister 821

AFSNIT I

Generationsskifte

Bogen eller lignende bøger kan findes på:

Juridisk Antikvariat

www.lovsamlingen.dk